

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi valtion tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksesta vuosina 2024–2030 annetun lain 2 §:n muuttamiseksi (VN/23535/2026)

Tieteentekijöiden lausunto 29.9.2026

Hallituksen esityksenä on sitoa T&K-rahoituksen kasvu vuosittain tapahtuvaan BKT:n kehityksen tarkasteluun, toisin kuin nykyisen lain kirjauksen mukaisesti tarkastelu tehdään kahden vuoden välein. Lisäksi hallituksen esityksen tarkoituksena on mahdollistaa valtion T&K-rahoitukseksi luettavaksi myös enintään 50 miljoonaa euroa valtion talousarviosta myönnettävää innovaatorahoitusta.

Tieteentekijät esittää hallituksen esityksestä seuraavat huomiot:

- Vaikka rahoituksen vähennys on ehkä kokonaisuudessa pieni, niin sikäli kun osaaminen, tutkimus ja kehitystoiminta ovat Suomen kasvun avaimia, niin miksi hakea säästöjä (10 miljoonaa euroa vuonna 2027) näistä, eikä T&K-toimintaa nähdä investointina tulevaisuuteen, jonka kokonaisuudesta ei tingitä, vaikka BKT-kehitys ei aivan vuositasolla vastaisikaan ennalta arvioitua? Kuitenkin BKT:n kehitystä nykyisen lain puitteissa tarkastellaan kahden vuoden välein, mikä on nähdäksemme riittävä tarkasteluväli jäljellä olevalle T&K-rahoituslain voimassaoloajalle 2030 asti.
- Hallituksen esityksen perusteella jää myös osin hämärän peittoon tai ainakin vaikeasti ennakoitavaksi, minkä verran aidosti valtion uutta rahoitusta T&K toimintaan investoidaan, kun kokonaisuuteen ehdotetaan mukaan luettavaksi eri yhteyksissä erilaisia muita rahoituksia (aiemmin esim. EU-rahoitusta), nyt siis tuo enintään 50 ME innovaatorahoitusta per vuosi. Nykyisen T&K rahoituslain näkökulmasta on myös kyseenalaista, että rahoitukseen sisällytettäväksi ja sitä osin korvaavaksi esitetty innovaatiotoiminta ei täytä T&K toiminnan määritelmää.
- Mielestämme hallituksen esityksen oletus siitä, ettei muutoksella olisi vaikutuksia korkeakouluille, muille tutkimusorganisaatioille ja rahoituksen saajille, on väärä. Esitetyt suunnanmuutokset heikentävät tulevaisuuden näkymiä vakaasta ja ennustettavasta T&K-rahoituksesta, vaikka kokonaisuudessa T&K rahoitus on edelleen kasvava.
- Lisäksi Tieteentekijät kritisoi T&K-rahoituksen kohdentumista kapeasti vain muutamille aloille samalla, kun osalla tieteenaloista rahoitus ja tieteentekemisen edellytykset ovat heikkenevät. Toivomme, että jatkossa etenkin 2030 jälkeen julkista T&K-rahoitusta kohdennetaan laaja-alaisemmin eri tieteenaloille.

Lisätiedot:

Nina Hahtela, toiminnanjohtaja

nina.hahtela@tieteentekijat.fi